

Laajemman Euroopan aloite

Suomen kehityspoliittinen puiteohjelma
Toimeenpanosuunnitelma 2011–2014

SISÄLTÖ:

LAAJEMMAN EUROOPAN ALOITE	3
TOIMINNAN PAINOPISTEET	4
LIPPULAIVAHANKKEET	5
KUMPPANIMAIDEN KEHITYSNÄKYMÄ	7
LAAJEMMAN EUROOPAN ALOITE; TOIMEENPANOSUUNNITELMA	12

LAAJEMMAN EUROOPAN ALOITE

Laajemman Euroopan aloite (*Wider Europe Initiative, WEI*) on Suomen kahdenvälinen kehitysyhteistyöohjelma Itä-Euroopan, Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian maissa. Ohjelma julkistettiin vuonna 2008 ja on sen jälkeen käynnistynyt vaiheittain.

Puiteohjelman 11 kohdemaata ovat:

Itä-Euroopassa	Moldova, Ukraina ja Valko-Venäjä;
Etelä-Kaukasiassa	Armenia, Azerbaidzhan ja Georgia;
Keski-Aasiassa	Kazakstan, Kirgisia, Tadžikistan, Turkmenistan ja Uzbekistan.

Laajemman Euroopan aloitteella Suomi pyrkii edistämään vakautta, vaurautta ja hyvinvointia alueen maissa. Aloitte tukee demokratia- ja oikeusvaltiokehitystä sekä hyvän hallinnon rakentamista. Hankkeita pyritään toteuttamaan alueellisina, millä halutaan lisätä luottamusta ja yhteistyötä maiden välillä sekä estää uusien raja-aitojen syntymistä. Ohjelma tukee sekä Suomen että Euroopan Unionin ulkopolitiikan strategisia tavoitteita, EU:n naapuruuspolitiikkaa ja vuonna 2007 hyväksyttyä EU:n Keski-Aasia-strategiaa.

Suomen kehitysyhteistyön toiminta- ja taloussuunnitelmassa *Laajemman Euroopan aloitteelle* on varattu yhteensä noin 50 miljoonaa euroa vuosille 2011–2014. Aloitteen tähänastinen vaikuttavuus arvioidaan vuonna 2012, minkä jälkeen ulkoministeriö päättää sen jatkosta.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

Laajemman Euroopan aloitteessa korostuvat vakauden ja turvallisuuden vahvistaminen sekä alueellinen ja temaat- tinen lähtökohta. Puiteohjelmassa on määritelty viisi tee- maa, joita painotetaan kullakin maantieteellisellä alueella olosuhteiden ja tarpeiden mukaan.

- Teemat ovat:**
1. turvallisuus,
 2. kauppa ja kehitys,
 3. tietoyhteiskuntakehitys,
 4. energia- ja ympäristöyhteistyö sekä
 5. yhteiskunnallinen kestävyys.

Yhteistyömuotoina ovat kahden- ja monenvälinen yhteis- työ, instituutioiden välinen yhteistyö sekä liikekumppa- nuuksien tukeminen ja kansalaisjärjestöyhteistyö.

Laajemman Euroopan aloite tukee kumppanimaiden kehitystä luonnontaloudellisesti, taloudellisesti ja yhteis- kunnallisesti kestäväen kehityksen keinoin. Aloite tähtää vastakkainasettelujen purkamiseen ja ehkäisemiseen alu- eella sekä maiden keskinäisen yhteistyön samoin kuin nii- den naapuruussuhteiden edistämiseen.

Ongelmia alueella ovat mm. oikeusvaltio- ja demokra- tiakehityksen jälkeinen jääneisyys, heikko hallinto, ihmiso- keusloukkaukset, laajalle levinnyt korruptio sekä kansa- laisyhteiskunnan kehittymättömyydestä ja epätasaisesti

jakautuneesta vauraudesta syntyvä yhteiskunnallinen epävakaus.

Alueen maat kärsivät vakavista ympäristöongelmista ja infrastruktuurin rapautuneisuudesta. Afganistanista peräisin olevat huumeet asettavat paineita rajavalvon- nalle. Alueella on myös potentiaalista kasvualustaa funda- mentalistiselle islamille. Poliittisia ja geopolittisia jännit- teitä lisäävät energia- ja luonnonvarojen käyttöön liittyvät ristiriidat sekä pitkittyneet konfliktit.

Laajemman Euroopan aloite käsittää sekä koko aluetta koskevia yhteistyöohjelmia että suppeampia alueellisia ohjelmia. Myös kansallisissa ohjelmissa huomioidaan hank- keen alueelliset vaikutukset. Ohjelman myötä Suomen pai- noarvo ja näkyvyys alueella kasvaa. Suomalaista osaamista hyödynnetään hankkeiden toteuttamisessa.

Suomi panostaa alueen kehitykseen samansuun- taisesti Euroopan unionin toimien kanssa. *Laajemman Euroopan aloite* täydentää osaltaan Euroopan naapu- ruuspolitiikan ja sen itäisen kumppanuuden tavoitteita erityisesti niillä aloilla, joilla on suomalaista erityisosaa- mista ja vahvuutta. EU:n hanketoimintaa alueella rahoite- taan komission hallinnoimista Euroopan naapuruuden ja kumppanuuden rahoitusvälineestä (European Neighbour- hood Policy Instrument, ENPI) ja kehitysrahoitusinstru- mentista (Development Cooperation Instrument, DCI).

LIPPULAIVAHANKKEET

Ohjelman rungon muodostavat seuraavat viiden teeman mukaiset lippulaivahankkeet:

1. Turvallisuus

Toimintaa varten on koottu ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan tutkimuslaitoksista koostuva klusteri, joka kehittää useampivuotisia tutkimushankkeita koko kohdealueella. Tutkimushankkeiden päätavoitteina ovat turvallisuuden ja kehityksen välisen yhteyden esiin tuominen laajan turvallisuuskäsitteen mukaisesti, tutkimuslaitosten lisääntyvä vuorovaikutus ja verkostoituminen sekä luottamusta lisäävät toimet kohdealueilla.

Myös yhteistyötä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJin kanssa jatketaan.

2. Kauppa ja kehitys

Alueen maissa on käynnistetty Aid for Trade -ohjelma yhteistyössä YK:n kehitysohjelma UNDP:n ja ulkoministeriön kauppa- ja kehitystyöryhmän kanssa. Suunnitelman pohjana toimii Suomen kauppaa tukeva kehitysyhteistyön toimintasuunnitelma. Ensimmäisen vaiheen aikana on tehty kattavia tarvekartoituksia, joiden pohjalta suunniteltu ohjelman kakkosvaihe on käynnistetty vuonna 2011.

3. Tietoyhteiskuntakehitys

Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin EBRD:n kanssa on käynnistetty Etelä-Kaukasian ja Itä-Euroopan maita sekä Turkmenistania koskeva hanke, jossa kehitetään alueen tietoliikenneyhteyksiä ja erityisesti tietoliikennesektorin toimintaedellytyksiä. Tämän lisäksi Maailmanpankin Infodev-ohjelmalla tehostetaan yrityshautomo- ja innovaatiojärjestelmiä koulutustoiminnan avulla.

4. Energia- ja ympäristöyhteistyö

Keskeisten vesisektorin aloitteiden toteuttamiseksi ulkoministeriö on solminut puitesopimuksen Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa. Vesiohjelma sisältää monipuolisen tukipaketin alueen keskeisille monenkeskisille toimijoille sekä myös SYKE:n suoraan toteuttamat hankkeet. Suomi jatkaa ympäristö- ja turvallisuusaloite ENVSECin (Environment and Security) tukemista ja toimii toistaiseksi aloitteen donorkoordinaation vetäjänä. Instituutioiden väliset ilmatieteen ja geologian alan hankkeet auttavat aluetta varautumaan luonnonkatastrofeihin ja tukevat luonnontaloudellisesti kestävästä kehitystä.

Lapsia puhtaan veden hakumatkalla Kirgistanissa. Kuva: Ari Mäkelä

5. Yhteiskunnallinen kestävyys

Heinäkuussa 2011 käynnistyi Keski-Aasiassa oikeussektorin tukiohjelma, jonka tarkoituksena on tukea erityisesti helposti syrjäytyvien ryhmien oikeuden saatavuutta.

Suomi toteuttaa lisäksi kansainvälisen työjärjestö ILO:n kanssa kahdeksassa kumppanimaassa säällisen työn maaohjelmia, joilla tuetaan työllisyyttä, kehitetään työsuojelua ja parannetaan sosiaaliturvaa.

KUMPPANIMAIEN KEHITYSNÄKYMÄ

YLEISTÄ

Kumppanimaiden ongemia ovat julkisen sektorin kehittämättömyys, oikeusvaltio- ja demokratiakehityksen jälkeenyjääneisyys sekä hyvän hallinnon kehittämisen haasteet. Neuvostoajalta periytynt infrastruktuuri on rapautunut ja alueella esiintyy vakavia ympäristöön, energiaan ja luonnonvaroihin liittyviä ongelmia. Kansainvälinen talouskriisi huonontaa erityisesti alueen köyhimpien maiden tilannetta entisestään.

Maiden väliset ja sisäiset alueelliset ja etniset konfliktit sekä rajariidat vaikeuttavat alueellista yhteistyötä, vahvistavat eriarvoisuutta sekä heikentävät kansalaisyhteiskunnan kehittymisedellytyksiä. Ihmisoikeusongelmat ovat yleisiä ja naisten asema on useissa maissa heikko.

Itä-Euroopan ja Etelä-Kaukasian maat kuuluvat Euroopan naapuruuspolitiikan ja sen itäisen kumppanuuden piiriin, mikä edellyttää kumppanimailta uudistuksia muun muassa median, kansalaisjärjestöjen ja opposition toimintamahdollisuuksien vahvistamisessa. EU:n Keski-Aasia strategia puolestaan keskittyy ympäristö/vesiongelmiin, oikeusvaltiokehitykseen sekä koulutuksen kehittämiseen.

Itä-Eurooppa (Moldova, Ukraina, Valko-Venäjä)

Laajemman Euroopan aloitteen painopisteet Itä-Euroopassa ovat vakaus, turvallisuus ja yhteiskunnallisesti kestävä kehitys. Keskeisellä sijalla ovat muun muassa ympäristö-, vesi- ja ilmastokysymykset. Suomi osallistuu energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian kehittämiseen. Yksityisen sektorin toimintamahdollisuuksia ja infrastruktuuria parannetaan.

Moldovan, Ukrainan ja Valko-Venäjän tilanteet eroavat toisistaan. Moldova ja Ukraina ovat asettaneet tavoitteeseen lähentymisen Euroopan unioniin ja ne osallistuvat aktiivisesti unionin itäisen kumppanuuden toimintaan. Valko-Venäjä osallistuu kumppanuuteen osittain.

Moldovassa (väkiluku 4,3 milj.) talouden alamäki on viimeisen 20 vuoden aikana ollut jyrkin. Huomattava määrä moldovalaisia on lähtenyt työnhakuun Venäjälle ja EU:n alueelle ja yksi ihmiskaupan väylistä idästä länteen kulkee Moldovan kautta. Talousvaikeuksistaan huolimatta Moldova on ottanut aktiivisen roolin Euroopan unionin itäisessä kumppanuudessa ja etenee uudistuksissaan ripeästi. Moldova on rakentavalla EU-politiikallaan saavuttanut kansainvälisen yhteisön luottamuksen sekä mittavan taloudellisen ja teknisen tuen. Transnistrian pitkitty-

Kalanäytteen keruuta Ukrainassa. Kuva: Ari Mäkelä

nyt konflikti lisää jännitettä koko alueella, vaikka aseellisia yhteenottoja ei olekaan ollut 1990-luvun alun jälkeen.

Ukrainalla (väkiluku 45,8 milj.) on korkean teollisen osaamisensa ja koulutetun väestönsä ansiosta kasvupotentiaalia. Ukrainan talouskasvu on ollut naapureitaan nopeampaa. Ukraina kärsii kuitenkin siirtymätalouksille tyypillisestä julkisen sektorin heikkoudesta, laajalle levin-

neestä korruptiosta ja raskaasta viranomaisbyrokratiasta. Kaivannaisiin ja raskaaseen teollisuuteen nojaava talous kaipaa uudistuksia. Maataloussektori on laaja. Ukrainan asema Venäjän energiavirtojen kauttakulkumaana heijastuu EU:n energiaturvallisuuteen.

Valko-Venäjä (väkiluku 9,5 milj.) avautui vuosina 2008–2010 varovaisesti länteen, mutta joulukuun 2010

presidentinvaaleja seuranneet ihmisoikeusrikkomukset pysäyttivät myönteisen kehityksen. Vuoropuhelu ja yhteistyö EU:n kanssa jatkuvat, jos Valko-Venäjä etenee uudistusten tiellä. Maan talouden uudistaminen on välttämätöntä. Valko-Venäjä on riippuvainen Venäjän taloudellisesta tuesta ja energiasta. Ympäristösektorin ongelmista mainittakoon jokien ravinnelaskeumat, jotka rasittavat Itämeriä.

Etelä-Kaukasia (Armenia, Azerbaidzhan ja Georgia)

Laajemman Euroopan aloitteen painopisteet Etelä-Kaukasiassa ovat turvallisuus ja kestävä kehitys. Pääteemoina ovat tietoyhteiskuntakehitys, tiede- ja teknologiyhteistyö sekä kauppa ja kehitys. Koska alueelliset konfliktit muodostavat haasteen valtioiden väliselle alueelliselle yhteistyölle, ovat yhteistyökumppaneina lähinnä kansainväliset toimijat ja kansalaisjärjestöt. Tutkimusyhteistyötä tuetaan suomalaisten ja paikallisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten välillä.

Etelä-Kaukasian merkitys Euroopalle on strateginen. Alueen läpi kulkee tärkeitä energian kuljetusreittejä Kaspianmereltä Eurooppaan. Etelä-Kaukasia on perinteisesti ollut suurvaltojen geopolittisen mielenkiinnon kohde. Euroopan unionia maat lähenevät kukin omaan tahtiinsa. Kaikki kolme ovat aloittaneet EU:n kanssa neuvottelut assosiaatiosopimuksista vuonna 2010.

Alueella on kolme pitkittynyttä konfliktia: Armenian ja Azerbaidzhanin välinen Vuoristo-Karabahin konflikti sekä Georgiassa Abhasian ja Etelä-Ossetian konfliktit, jotka lei-

mahtivat Georgian ja Venäjän väliseksi sodaksi elokuussa 2008. Konfliktien seurauksena maissa elää satojatuhansia pakolaisia.

Armenian (väkiluku 3,3 milj.) kehitystä haittaa Vuoristo-Karabahin konfliktista johtuva eristyneisyys, minkä vuoksi esimerkiksi Kaspianmeren alueen energiaverkosto on rakennettu Armenian ohi ja Turkki on sulkenut Armenian vastaisen rajansa. Talouskasvun moottoreina ennen vuoden 2009 talouskriisiä toimineet rakennussektorin ja teollisuuden investoinnit eivät enää yltäne samalle tasolle. Maa pyrkii panostamaan tietopohjaisiin elinkeinoihin. Demokratia- ja oikeusvaltiopuutteiden lisäksi köyhyys on yhä suuri ongelma. Ulkomailla asuvien armenialaisten lähettämällä varoilla on merkittävä vaikutus maan taloudelle.

Azerbaidzhan (väkiluku 8,9 milj.) on alueen maista taloudellisesti vaurain öljy- ja kaasuvarojensa ansiosta. Sisäpoliittinen tilanne on vakaa, mutta oikeusvaltiokehityksessä on ongelmia kokoontumis- ja ilmaisunvapauden sekä vähemmistöjen oikeuksien puutteiden muodossa. Azerbaidzhan pyrkii monipuolistamaan teollista rakennettaan mm. kehittämällä ICT-sektoriaan.

Georgialla (väkiluku 4,5 milj.) ei ole omia öljy- ja kaasuvaroja, mutta sen kautta kulkee Kaspianmeren energian kuljetusreitti Eurooppaan. Vahvasti länsimielinen Georgia on edistynyt talousuudistuksissaan hyvin, mutta maassa on, naapureidensa tavoin, sosiaalista ja taloudellista eriarvoisuutta sekä oikeusvaltiokehityksen puutteita. Etelä-Ossetian ja Abhasian konfliktien jälkiseuraukset tulevat heijastumaan maan tilanteeseen vielä pitkään.

Keski-Aasia (Kazakstan, Kirgisia, Tadžikistan, Turkmenistan ja Uzbekistan)

Laajemman Euroopan aloitteen painopisteet Keski-Aasiassa ovat energia- ja ympäristöyhteistyö sekä turvallisuus ja kehitys. Kauppaa tukevien hankkeiden tavoitteina ovat syrjimättömyyteen perustuvat kauppapoliittiset järjestelmät. Keski-Aasiassa on suuria ympäristöongelmia. Kokonaisvaltainen vesivarojen hallinta on yksi merkittävimpiä alueellisia kysymyksiä, ja sen ratkaisupyrkimyksiä tuetaan vesialan yhteistyöllä. Yhteiskunnallista kehitystä vahvistetaan erityisesti alueen oikeusvaltiokehitystä tukevilla hankkeilla.

Keski-Aasian energia- ja muut raaka-ainevarat sekä strateginen sijainti ovat lisänneet alueen kansainvälistä kiinnostavuutta. Keski-Aasian geopoliittinen asema on haastava: huumereitit kulkevat sen läpi Afganistanista Venäjälle ja Eurooppaan, ja Afganistanin tilanteen arvaamattomuus heijastuu mm. huolenä ääri-islamilaisten liikkeidensä lisääntymisestä alueella. Euroopan unioni pyrkii vahvistamaan Keski-Aasian vakautta Keski-Aasian kumppanuusstrategian avulla. Unioni toteuttaa alueella hankkeita, jotka rahoitetaan kehitysyhteistyön instrumentin (DCI) varoista.

Kazakstan (väkiluku 16,0 milj.) on Keski-Aasian vaurain ja vakain valtio sekä alueen talouskehityksen veturi. Se tavoittelee asemaa maailman 50 kilpailukykyisimmän maan joukossa. Öljy- ja kaasusektorin ohella keskeisellä sijalla taloudessa ovat metallurgia, metalliteollisuus, maatalous ja elintarviketeollisuus. Kazakstan pyrkii monipuo-

listamaan öljyn vientiin perustuvaa yksipuolista taloutaan. Araljärven alueen ympäristöongelmat ovat mittavat.

Kirgisia (väkiluku 5,5 milj.) on edistynyt naapurimaitaan nopeammin demokratiakehityksessään. Poliittinen tilanne ei ole kuitenkaan vakaantunut, ja maa on pitkälti riippuvainen ulkomaisesta tuesta. Talouden tunnusluvuilla mitattuna maa lukeutuu Tadžikistanin ohella Keski-Aasian köyhimpiin maihin. Maalla on runsaasti vesi- ja mineraalivarantoja. Vesien käyttöön ja energiantarpeeseen liittyy pitkään jatkuneita alueellisia ristiriitoja.

Tadžikistan (väkiluku 7,5 milj.) on alueen köyhin maa. Sillä on pitkä ja hankalamaastoinen raja Afganistanin kanssa, ja Afganistanin huono turvallisuustilanne heijastuu Tadžikistaniin. Huumeiden salakuljetus rajan yli on laajamittaista. Köyhyys on ajanut yli miljoona tadzhikistanilaista siirtotyöläisiksi ulkomaille. Muuttoliikkeen seurauksena naisten ja lasten asema ja toimeentulo ovat heikkoja erityisesti maaseudulla. Maatalous on keskittynyt puuvillanviljelyyn. Tadžikistanilla on potentiaalia vesivoiman hyödyntämiseen, mutta vesivarojen käytön vaikutukset naapurimaiden viljelytuotantoon aiheuttavat samankaltaisia alueellisia jännitteitä kuin Kirgisiassa.

Turkmenistanilla (väkiluku 5,0 milj.) on maailman suurimpiin kuuluvat maakaasuvarannot. Myös öljyvarannot ovat merkittävät. Perushyödykkeiden laajasta subventoinnista huolimatta köyhyys on laajamittaista erityisesti maaseudulla. Investointi-ilmapiiiri on vaikea maan eristäytyneisyyden, heikon hallinnon ja lainsäädännön vuoksi. Yhteiskunnallisessa kehityksessä keskeisellä sijalla ovat sosiaalinen kehitys, terveys sekä koulutusalain reformit.

Pienyrittäjiä tukemalla edistetään kumppanimaiden talouskasvua ja kaupankäyntikykyä. Kuva: Karri Eloheimo

mit. Asemaansa puolueettomana maana tiukasti varjellut Turkmenistan on vasta vuodesta 2007 lähtien avannut yhteyksiä kansainväliseen yhteisöön ja aktivoinut suhteitaan EU:hun ja sen jäsenmaihiin.

Uzbekistanilla (väkiluku 27,6 milj.) on niin öljy-, kaasu- kuin mineraalivarantojakin, mm. kultaa. Puuvillan ja vehnän laajamittainen viljely on yksipuolistanut maan taloutta. Ympäristöalan haasteina ovat erityisesti Aral-

järven alueen ongelmat ja viljelysten kasteluveden riittämättömyys. Erityisesti tiheään asutulla Ferganan laakson alueella köyhyys on mittavaa ja ilmapiiri otollista islamilaiten ääriliikkeiden kasvulle. Uzbekistanin ja Euroopan yhteyksien odotetaan kuitenkin vähitellen kehittyvän. Maassa on toimeenpantu joitakin oikeusvaltiokehitystä edistäviä uudistuksia, jotka viittaavat halukkuuteen avautua kansainväliselle yhteistyölle.

LAAJEMMAN EUROOPAN ALOITE; TOIMEENPANOSUUNNITELMA (TÄRKEIMMÄT HANKKEET; HEINÄKUU 2011)

Ohjelma, hanke teemoittain	Maa/alue	Tavoite	Aika	Budjetti milj. €	Yhteistyökumppani
1. Turvallisuus					
Turvallisuus ja kehitys -tutkimus	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasial, Itä-Eurooppa	Turvallisuus ja kehitys -tutkimushankkeet, yhteistyö ja verkottuminen	2009-2013	2,5	Suomalaiset ja paikalliset tutkimuslaitokset, hallinnoijana Venäjän ja Itä-Euroopan Instituutti VIEI
Turvallisuus ja yhteiskunnallinen kestävyys -hankkeet	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasial, Itä-Eurooppa	Turvallisuuden ja vakauden sekä yhteiskunnallisen kestävyyden edistäminen	2009-2013	5,0	Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJ
Krimin vakaan kehityksen edistäminen	Ukraina	Alueellisen vakauden edistäminen väestöryhmien välisen vuoropuhelun kautta	2009-2013	1,2	PATRIR (Peace Action, Training and Research Institute of Romania)
2. Kauppa ja kehitys					
Kauppaa tukeva kehitysyhteistyö	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasial, Itä-Eurooppa	Kauppamenettelyjen kehittäminen ja kaupankäytikyvyn edistäminen	2009-2013	6,2	YK:n kehitysohjelma UNDP
Ruokaturvan parantaminen	Kirgisial	Kalantuotannon lisääminen, elinolojen ja toimeentulon parantaminen	2009-2012	1,76	YK:n elintarvike- ja maalouseljärjestö FAO
Puhtaan tuotannon edistäminen	Ukraina	Maatalouden puhtaan tuotannon edistäminen	2010-2015	1,6	Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC

Ohjelma, hanke teemoittain	Maa/alue	Tavoite	Aika	Budjetti milj. €	Yhteistyökumppani
3. Tietoyhteiskuntakehitys					
Viestintäyhteyksien toimintaedellytysten kehittäminen	Etelä-Kaukasiala, Itä-Eurooppa Turkmenistan	Tietoliikenneyhteyksien lainsäädännöllisten puitteiden kehittäminen	2009–2013	2,25	Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki EBRD
Yritysten kilpailukyvyn parantaminen globaalissa tietotaloudessa (InfoDev)	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasiala, Itä-Eurooppa	Yritystoiminnan kapasiteetin kasvattaminen tieto- ja viestintätekniikan avulla	2010–2012	3,0	Maailmanpankki/ InfoDev
4. Energia- ja ympäristöyhteistyö					
Ympäristö- ja turvallisuusaloite (ENVSEC)	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasiala, Itä-Eurooppa	Ympäristön kestävän kehityksen ja alueen vakauden edistäminen	2009–2013	7,6	ENVSEC -organisaatiot (UNEP, UNDP, UNECE, ETYJ, REC, NATO)
Vesialan yhteistyö	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasiala	Vesivarojen kokonaisvaltaisen käytön ja hallinnan kehittäminen	2009–2013	5,0	Suomen ympäristökeskus SYKE, Kansainväliset järjestöt (UNECE, UNDP, OECD)
Geologian alan yhteistyö (IKI)	Keski-Aasia	Geosektorin kapasiteetin vahvistaminen	2011–2014	2,96	Geologian tutkimuskeskus GTK
Meteorologian alan yhteistyö (IKI)	Uzbekistan (osin koko Keski-Aasia)	Sääpalvelulaitosten havainto- ja sääpalvelutoiminnan kehittäminen	2011–2013	0,53	Ilmatieteen laitos
Ydinturvallisuus	Ukraina	Tshernobylin ydinvoimalan rakenteellisen turvallisuuden parantaminen	2011–2014	3,1	Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki EBRD

Ohjelma, hanke teemoittain	Maa/alue	Tavoite	Aika	Budjetti milj. €	Yhteistyökumppani
5. Yhteiskunnallinen kestävyys					
Oikeussektorin tukiohjelma	Keski-Aasia	Helposti syrjäytyvien väestöryhmien pääsy oikeuspalveluihin	2011–2013	5,0	Eurasia Foundation, Venetsian komissio
Tilastotieteen yhteistyöhanke (IKI)	Kirgisia	Tilastotieteen järjestelmien kehittäminen ja kapasiteetin vahvistaminen	2009–2012	0,4	Tilastokeskus
Ihmisarvoisen työn edistäminen	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasia	Työvoimapolitiikan kehittäminen, työnantajien ja työntekijöiden yhteiskunnallisen kumppanuuden vahvistaminen ja sosiaalisen suojelun kehittäminen	2010–2013	4,0	Kansainvälinen työjärjestö ILO
Paikallisen yhteistyön määrärahan hankkeet (suurlähetystöjen hallinnoimia)	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasia, Itä-Eurooppa	Mm. hyvän hallinnon edistäminen, kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen	2009–2014	7,3	Paikalliset kansalaisjärjestöt ja muut toimijat
Muut					
Osallistuminen multirahastoihin	Keski-Aasia, Etelä-Kaukasia, Itä-Eurooppa	Taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja luonnontaloudellisesti kestävän kehityksen edistäminen	2009–2013	8,7	mm. EBRD, naapuruuspolitiikan investointiväline NIF

Ulkoasiainministeriö

Itäosasto

Laivastokatu 22

Merikasarmi G

00023 Valtioneuvosto

ITA-20@formin.fi

<http://formin.finland.fi>

ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET